

Steaua Dunării iesă într-o epohă din cele mai însemnate ale lumii moderne.

Un rezel mare, un rezel de eroi, întreprins pentru emanciparea Orientului și a principatelor îndeosebi, se urmează chiar în apropierea marginilor noastre, ce încă astăzi răsună de vuietul căderii Sevastopolului.

Țelul politic al *Stelei Dunării* este de a ținea pre publicul român într-o cunoștință lămurită și continuă nu numai despre întâmplările cele mai importante ale zilei, dar totodată și despre spiritul și tendințele marilor luptători.

Acest jurnal este *Steaua Dunării române*; prin urmare, politica sa nu poate să fie decât *politica seculară a românilor*, politica națională, care - spre onoarea publiciștilor noștri - se urmează și se sprijină de întreaga presă românească cu mai mult sau mai puțin talent, însă fără excepție și cu aceeași neobosită rîvnă și călduros patriotism, politică care se rezumă în aceste cuvinte: autonomia principatelor, unirea principatelor [...].

Unirea principatelor au fost visul de aur, țelul isprăvilor, a marilor bărbați ai României, a lui Iancu Huniad, ca și a lui Ștefan cel Mare, ca și a lui Mihai Viteazul, a lui Vasile-vodă, ca și a lui Matei Basarab. Unirea principatelor au fost țelul gândirilor și a celor mai străluciți dintre domnii fanarioți; și, cu toată apăsarea străină, totuși legislatorii noștri din 1830 au înscris în art. 425 al legii fundamentale de atunci¹ aceste cuvinte repetate din secol în secol pînă astăzi, de toate inimile române:

“Art. 425. Începutul, religia, obiceiurile și asemănarea limbii lăcuiitorilor acestor două principate, precum și trebuințele a ambelor părți cuprind din însuși descălecarea lor elementele *nedespărțitei uniri*, care s-au împiedecat și s-au întîrziat din întâmplătoarele împrejurări. Mîntuitoarele folosuri rodului ce s-ar naște din întrunirea acestor două țeri sînt netăgăduite! etc., etc.”.

Unirea principatelor este dar dorința vie și logică a marii majorități a românilor. *Steaua Dunării* este jurnalul unirei. Prin aceasta ea nu urmează unei utopii; ea apără numai interesul vital al patriei. Unirea principatelor este singurul mod în stare de a consolida naționalitatea românilor, de a le da demnitate, putere și mijloace pentru a împlini misia lor pe pămîntul ce de cătră Cel-de-Sus li s-au dat spre moștenire. Noi avem înaintea ochilor noștri exemple la ce grad de libertate și de civilizație, sub demni regenți, au ajuns Sardinia și Belgia, staturi a căror întindere este mai mică decât cea a principatelor.

Unirea Moldaviei și a Valahiei singură va depărta conflicte viitoare pe țărmurile Dunării și ale Mării Negre, singură va consolida pacea în Orient.

Politica noastră dinlăuntrul va fi cu totul de *legalitate* și de *bună rînduială*.

Sîntem convinși că în mijlocul provizoriului de astăzi, trebuie să fim cătră guvern cu un respect demn și neinteresat; că trebuie să ne folosim de liniștea de față spre a ne pregăti pentru a asămăna prin chipuri legale instituțiile noastre cu instituțiile Europei civilizate, în familia căreia voim a fi numărați; că dacă nu ne este încă iertat a ne schimba situația politică, nimene nu ne oprește de a ne înțelege de pe acum asupra chestiilor sociale, precum și emanciparea și îndrituirea claselor muncitoare, desființarea sclăviei, această pată neagră a omenirii, care, de pe tot pămîntul european, s-au păstrat încă în singurele principate, modificarea sistemului fiscal, răspîndirea instrucției primare etc., etc. Nu credem că, voind a ne ocupa cu aceste reforme, ce de mult în Europa s-au și operat, și care mai toate, trecînd prin Bucovina și Transilvania, au și ajuns la granițele noastre, s-ar găsi cineva care să ne conteste autonomia.

Cînd declarăm că sîntem pentru buna rînduială, prin aceasta nu pretindem a recomanda ceva nou în țările noastre. Românii, într-un lung șir de ani și chiar în mijlocul conflagrației din 1848, au respectat această bună rînduială. De atunci pînă la 1854, ei au trecut sub felurite forme de guvern, ba chiar au fost cîteodată și fără guvern, și cu toate aceste niciodată anarhia n-au înlocuit ordinul public. Românii au dovedit că sînt demni de libertate.

Politica, după nimerita expresie a unui publicist francez, a ajuns a fi astăzi sufletul lumii moderne; la dînsa țintesc și largile tendinți ale literaturii ce formulează și împrăștie ideile, și propășirea industriei care asociază, organizează, produce și răspîndește. Politica este puternica circulație ce ațîță toată gîndirea și toată fapta. În politică se învîrtește astăzi toată ideea. Din ea izvoresc toate acele valuri de teorii, de proiecte, de sisteme care bat neconținut în opinia publică și împing activitatea mulțimei spre căi nouă.

Studiul politicii s-a făcut dar cea dintîi și cea mai nobilă din toate științele și a ajuns a fi de o necesitate neapărată. Românii din zi în zi mai mult simțesc această necesitate. Soarta principatelor nu atîrnă de politică? *Steaua Dunării* își va face o datorie specială de a iniția pre cititorii săi la elementele acestii științe. Ne vom sili, dar, în limbajul cel mai lămurit, a da publicului mijloacele de a avea îndată o idee exactă despre toate chestiile cele mari care astăzi mișcă lumea, și așa a cunoaște simțul fiecăruia cuvînt al politicii, care, după expresia lui Garnier Pages, este știința organizației sociale și a direcției societății cătră bunăstarea morală și materială a tuturor prin ordin și prin libertate. Spre a populariza această știință, vom avea recurs mai puțin la cunoștințele noastre decât la opiniile și scrierile acelor bărbați ai Franței, Angliei și Germaniei, cari în viața publică, în Parlament sau în presă, au cîștigat dritul de a fi numiți fondatorii ei.

Ca jurnal literar, *Steaua Dunării* chiar din început se pune alături cu opiniile și tendințele *României literare*. În deplin acord cu popularul nostru poet² și redactorul ei, credem că literatura românească trebuie să se adape la izvoarele naționalității, adică în istoria, moravurile și credințele țării noastre. Vom combate dar din toate puterile noastre

direcția falsă ce o parte din scriitorii de astăzi încearcă a da limbii și literaturii. Spre aceasta ne păstrăm dritul absolut de a ne exprima opinia asupra orice scrieri dată la iveală. Persoana autorului va fi pururea sacră pentru noi; dar opera sa, fiind a publicului, va fi și a noastră. Supuind scrierile noastre la apreciația altora, și aceasta fără restricție, vom judeca și noi scrierile altora; căci critica s-a făcut neapărată mai ales în timpul de față, când limba românească este răstignită pe fel de fel de cruci, stropită prin fel de fel de sisteme, întunecată prin fel de fel de ortografii, unele mai absurde decât altele. Sîntem pentru dezvoltarea limbii; aceasta este o convicție a juneții noastre: cu optsprezece ani mai înainte, am scris despre regularea și purificarea ei. Încă la 1837, fiind pe băncile Universității din Berlin, am fost pentru introducerea literelor latine; și astăzi, dacă am ști că cu ele *Steaua Dunării* s-ar citi și s-ar înțelege mai mult - lucru neapărat mai ales pentru un jurnal popular - de îndată am și adopta aceste litere, care, fiind ale vechilor noștri strămoși, curînd sau mai tîrziu vor fi și ale noastre. Însă, precum în politică nu sîntem pentru utopii, așa și în literatură nu sîntem nici pentru pedantism, nici pentru șarlatanism; sîntem pentru adevăratul progres. Urîm confuziile babilonice, urîm ignoranța și mediocritatea ascunse sub cuvinte răsunătoare, dar seci de simț; socotim că ne trebuie o literatură originală, nobilă, națională, însușită de a ne forma mintea și inima, o literatură de care să ne putem fâli și înaintea străinilor. Aceasta nu ne va da-o niciodată pacotila de versuri fără poezie, de romane traduse și de tratate anabatisto-limbice a celor mai mulți din scriitorii noștri de astăzi!

Nimene mai mult decât noi nu prețuiește meritele legiuit cîștigate în literatura românească; cu o vie bucurie vom aplauda orice talent nou ivit, orice încercare făgăduitoare de un viitor succes. Vom face ades partea juneții și a neexperienței. Dar vom păși hotărîtor în contra tutulor semizeilor, pătrimilor și optimilor de zei, cari, fără nici un titlu, fără nici o capacitate, din autoritatea lor privată, s-au constituit succesorii muzelor, năvălind Olimpul și Parnasul. De interesul public, de datoria noastră va fi de a-i combate și de a-i răsturna din pozițiile uzurpate; și, drept arme în această luptă nu ne vom servi decât de însuși scrierile lor. Noi de pe acum ne așteptăm la urgia și invectivele d. d-sale. În contra acestora nu vom răspunde însă decât prin disprețul publicului. Libertatea presii nu o iubim numai pentru noi, o iubim chiar și în contra noastră, o iubim pînă și cu excesele ei.

O specialitate a *Stelii Dunării* va fi de a împărtăși publicului român în traducție sau în extras articolele cele mai importante - și ele sînt multe și cu deosebite tendințe - ale presei străine despre principatele românești, fie în privire politică, fie în privire literară. Aceste articole au un interes real pentru noi, cînd ele provin din pana vreunui bărbat însemnat în politică sau în literatură, ori cînd figurează în vreun jurnal cunoscut de-a avea o mare influență asupra opiniei publice a Europei.

Ca jurnal comercial, *Steaua Dunării* se va ocupa cu chestiile cele mai principale ale agriculturii, ale industriei, ale comerțului nostru. Dacă pretutindenea, interesele materiale țin astăzi cel întîi loc în viața populilor, aceste trebuie mai cu deosebire să preocupe pre români, a căror importanță politică, după expresia nimerită a lui Ion Ghica, atîrnă de la numărul chilelor de grîu ce exportă peste marginile lor. Căile de comunicație, așezămintele de credit, casele de asigurare, societățile de agricultură, alimentația publică, mijloacele de a dezvolta născînda noastră industrie, înlesnirile pe care comerțul este în dreptate de a le pretinde; în sfîrșit, chestiile cele mai mari ale economiei politice vor afla în foaia noastră o apreciație demnă și practică; căci îmbunătățirea materială ne va da și perfecționarea morală, și așa vom putea ajunge la adevărata civilizație, la adevărata libertate.

Dacă ne-am răzămă numai pe slabele noastre mijloace, puține am putea ținea din cele făgăduite. Însă noi facem un apel leal și călduros la toți confracții noștri, la cunoștințele, la talentul, la patriotismul lor. Unindu-ne toți, dîndu-ne fiecare concursul său în măsura putinței sale, avem convicția că *Steaua Dunării* - cu toate greutatețile nedespărțibile de o asemîne întreprindere - va putea ajunge a fi un organ central folositor patriei, un mijloc de publicitate serioasă, în stare de a înfățișa și a apăra și înlăuntru, și în afară drepturile, interesele, speranțele românilor din principate. Nu pretindem a critica nici o foaie politică din acele ce există; dimpotrivă, voim a ține seamă de greutatețile particulare ale fiecăreia; dar totuși avem prezumția de a crede că, prin concursul general al publiciștilor și al literaților noștri, prin o voință energică, prin multă moderație și mai ales prin mult tact - izgonind personalitățile și ocupîndu-ne numai de principii - s-ar putea face și mai bine. Această ambiție o hrănim pentru *Steaua Dunării*. Jurnal merit numai triumfului *unei idei*, ocupîndu-se de ziua de mîni mai mult decât de ziua de astăzi, nefăcînd parte de nici o coterie, nemergînd în suita nimăru, ci avînd drept singur țel *viitorul nației*, *Steaua Dunării* va respecta toate persoanele, toate cuviințele. Prin urmare, ne măgulim de a crede că nu vom găsi nici o ostilitate, nici o piedică sistematică, mai ales cînd coloanele noastre vor fi pururea deschise la orice idee nobilă, la orice faptă generoasă, la tot ce va fi proiectat sau executat pentru binele comun al românilor, fără privire cătră steag sau partidă.

Publicul nostru, care pururea a știut a recunoaște sacrificiile făcute pentru dînsul și chiar simplele bune intenții, îmi va ținea seamă și de buna mea voință și de greutatețile ce voi întîmpina; el va judeca chiar din început că interesul sau vreun motiv personal nu este țelul întreprinderii mele. Că am păzit o îndelungă tăcere asta nu va să zică că n-am meditat nimic. Fac parte de o generație care s-a deprins din tinerețe cu studiul. Activitatea spiritului este o condiție vitală a acestei generații; de aceea, la vîrsta noastră, cu greu am putea să ne decidem la o tăcere, ce mai ales în timpul de față o privim ca o crimă. Retragerea - zice Saint-Marc Girardin - nu este inerția, și aceluia căruia acția nu-i mai este învoită sau nu-i place îi rămîne încă observația. Mă acomod foarte bine de a vedea lucrînd pre alții, și nu mă revoltz nicidecum în contra deselor schimbări ale figurei lumii. Bătrînii marinari, chiar acei ce n-au fost decât simpli matrozii, iubesc a vedea pregătindu-se corăbiile ce purced, a urma din ochi manevrele tinerilor marinari, și le doresc din toată inima afit sau mai mult noroc decât au avut ei înșiși. Aceste sînt simtimentele mele cînd privesc la prefacerile lumii politice a noastre.

N-am nici ciudă, nici pizmă, dar asemenea n-am nici o umilitate în suvenirile mele.

1. Este vorba despre Regulamentul organic.
2. Vasile Alecsandri, fondatorul revistei *România literară*.

(*Steaua Dunării*, an. I , 1855, nr. 1 din 1 octombrie, în *Presa literară românească, articole-program de ziare și reviste (1789-1948)*, I, ediție, note, bibliografie și indici de I. Hangiu, cu o introducere de D. Micu, EPL, București, 1968, pp. 154-159)